

NOTAT

7. januar 2019

Høringsnotat vedrørende udkast til vejledning i planlægning for forebyggelse af oversvømmelse og erosion

1. Indledning

Den 1. februar 2018 trådte planlovsændringen ”Lov om ændring af planloven (forebyggelse af skader ved oversvømmelse eller erosion og mulighed for at etablere kystbeskyttelse uden tilvejebringelse af en lokalplan)” i kraft.

Som opfølgning på planlovsændringen har Erhvervsstyrelsen i samarbejde med Miljøstyrelsen, Kystdirektoratet, DMI og i dialog med KL udarbejdet et udkast til en Vejledning i planlægning for forebyggelse af oversvømmelse og erosion, der uddyber regler og muligheder, og indeholder en række eksempler til inspiration for kommunernes planlægning. Vejledningen vil frem til 2020 blive revideret en gang om året i takt med, at der foreligger nye oplysninger, der kan understøtte kommunernes udpegning af oversvømmelses- og erosionstruede områder.

Udkast til vejledning blev sendt i høring den 13. juli 2018 med høringsfrist den 24. august 2018 hos en bred kreds af myndigheder, organisationer m.v. Der er modtaget i alt 25 høringssvar, hvoraf 18 indeholder bemærkninger til udkast til vejledning. Heraf 9 fra kommuner, 6 fra interesseorganisationer, 2 fra universiteter og 1 fra en borger.

Væsentlige bemærkninger fra de hørte parter til de enkelte emner i vejledningen gennemgås og kommenteres nedenfor.

Visse høringssvar har givet anledning til redaktionelle ændringer og præciseringer i vejledningen. Disse ændrer ikke substansen i vejledningen og omtales derfor ikke nærmere i dette notat.

2. Generelle bemærkninger

Vejledningen er generelt blevet positivt modtaget blandt kommunerne og KL. KL gør opmærksom på, at planlovsændringen ikke står alene, men sammen med flere andre af regeringens initiativer kan imødegå oversvømmelse og erosion i områder, hvor der skal planlægges for byudvikling, tekniske anlæg, ændret arealanvendelse mv.

Svendborg Kommune bemærker, at det kommunale råderum næsten er for stort og giver udtryk for et ønske om mere statslig styring, specielt i forhold til de mange valg kommunerne skal foretage, når de i kommuneplanen skal udpege områder, der er oversvømmelses- og erosionsstruede.

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12

1216 København K

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

EAN nr. 5798000026001

em@em.dk

www.em.dk

Kommentar

Planlovsændringen om forebyggelse af skader og erosion står ganske rigtig ikke alene, men indgår som et af flere regeringsinitiativer, hvilket præciseres i vejledningen.

3. Bemærkninger til de konkrete emner

Kommentarer til høringssvarene vil blive givet med udgangspunkt i følgende emner:

- 3.1 Kommuneplanlægning for forebyggelse af skader ved oversvømmelse og erosion
 - 3.1.1 Kommuneplan
 - 3.1.2 Lokalplan
 - 3.1.3 Forhold til andre kommuner
 - 3.1.4 Forhold til sektorlove
- 3.2 Kortlægning og brug af data
 - 3.2.1 Oversvømmelse
 - 3.2.2 Erosion
- 3.3 Etablering af kystbeskyttelse uden tilvejebringelse af lokalplan
- 3.4 Eksemplerne
- 3.5 Øvrigt

3.1 Kommuneplanlægning for forebyggelse af skader ved oversvømmelse og erosion

KL ønsker, at det i afsnittet om kommuneplanlægning tydeliggøres, hvad der forstås ved byudvikling, særlige tekniske anlæg og ændret arealanvendelse mv. Svendborg Kommune påpeger, at den store metodefrihed, der ligger i planlovsændringen, kan medføre store forskelle både regionalt og kommunalt, som kan gøre det vanskeligt at samarbejde for fælles afværgeforanstaltning på tværs af kommunegrænserne.

Kommentar

Eksempler på byudvikling, særlige tekniske anlæg og ændret arealanvendelse mv. fremgår af vejledningens "Værd at vide", side 21. Oprensningen er ikke udtømmende, og det fremgår af lovbemærkningerne til planlovsændringen, at det vil være op til kommunalbestyrelsen at vurdere konsekvenser af mulig oversvømmelse og erosion i forhold til økonomi, forurening, miljø og sundhed.

Med ændringen af planloven i 2017, fik kommunerne et større råderum til at kunne foretage den fysiske planlægning ud fra en lokal afvejning af hensyn. Større lokalt ansvar og øget råderum afspejles også i lovændringen om forebyggelse af oversvømmelse og erosion bl.a. ved en høj grad af metodefrihed.

3.1.1 Kommuneplan

Redegørelsen

KL ser gerne, at der i afsnittet om redegørelsen mere specifikt stilles krav til sammenhængen til andre kommuner, samt hvilke emner som ikke er omfattet af redegørelseskravet herunder tværkommunalt samarbejde. Esbjerg Kommune ønsker, at redegørelsen også skal omfatte konsekvenserne af nabokommunernes manglende planlægning for afværgeforanstaltninger.

Kommentar

Det fremgår af vejledningen, at kommunen skal redegøre for kommuneplanens sammenhæng med kommuneplanlægningen i andre kommuner, når det vedrører etablering af afværgeforanstaltninger, der måtte påvirke andre kommuner. Der er derimod ikke pligt til at redegøre for øvrige sammenhænge til andre kommuner eller krav om tværkommunalt samarbejde.

Den kommende revision af vejledningen i 2019 vil bl.a. indeholde eksempler på tværkommunale samarbejder, som kan illustrere fordelene ved et tæt tværkommunalt samarbejde.

Retningslinjekort og rammer

Gladsaxe Kommune ønsker, at det præciseres i vejledningen, at oplandsarealer, som bidrager til oversvømmelserne, kan indgå i udpegningen af områder, der er udsat for oversvømmelse på retningslinjekortet.

Svendborg Kommune finder, at det er uhensigtsmæssigt, at afværgeforanstaltninger skal registreres i samtlige rammer for områder, der er udpeget som oversvømmelses- eller erosionstruede. Kommunen påpeger, at førstegangsregistreringen ved førstkommende kommuneplanrevision vil være et stort arbejde.

Kommentar

De nye bestemmelser i planloven indebærer bl.a. en udpegning af arealer, der enten er oversvømmelses- eller erosionstruet. Der er mulighed for i redegørelsen at pege på oplandsarealer, der har haft en betydning for hvilke arealer, der er udpeget i kommuneplanen. Oplandsarealer, der bidrager til enten oversvømmelse eller erosion, kan eventuelt udpeges under forudsætning af, at det ikke strider mod planlovens § 11 a og 11 b samt § 15 ifm. lokalplanlægning.

Det fremgår af planlovens § 11 b, at rammer for indholdet af lokalplaner fastsættes for de enkelte dele af kommunen med hensyn til etablering af afværgeforanstaltninger til sikring mod oversvømmelse eller erosion ved planlægning for byudvikling, særlige tekniske anlæg, ændret arealanvendelse mv. i de udpegede områder. I vejledningen fremgår det, at hvis en ramme befinder sig i et område, som er udpeget som udsat for oversvømmelse og erosion, skal dette registreres i kommuneplanram-

men. Reglerne er de samme som for andre kommuneplanrammer. Dvs. at det enten kan ske ved en registrering i bestemmelserne for de enkelte rammer i de udpegede områder eller ved at stille generelle krav til en række specifikke rammeområder, jf. eksempel 5 i vejledningen. Med generelle rammebestemmelser kan arbejdet med førstegangsregistreringen begrænses.

Kommuneplantillæg

KL og Sønderborg Kommune finder, at det er unødigt bureaukratisk og overflødigt at kræve, at der indtil næste kommuneplanrevision skal laves kommuneplantillæg, hver gang det ikke er nævnt i rammen, hvorvidt området er oversvømmelses- og erosionstruet. Fredericia Kommune er i tvivl om i hvilke tilfælde en ny lokalplan i et allerede kommuneplanlagt område vil udløse et kommuneplantillæg.

Kommentar

Planlovsændringen om forebyggelse af skader ved oversvømmelse og erosion trådte i kraft den 1. februar 2018. I overgangsperioden frem til at områder, der er udsat for oversvømmelse og erosion, er udpeget i kommuneplanen, er det nødvendigt, at der i forbindelse med lokalplanlægningen sker en udpeging af oversvømmelses- og erosionstruede områder. Det kan ske i et kommuneplantillæg for det konkrete område eller ved et kommuneplantillæg for hele kommunen. Kravet om kommuneplantillæg gælder, når der lokalplanlægges for enten byudvikling, særlige tekniske anlæg, ændret arealanvendelse mv. Projekter der falder uden for disse arealanvendelser, kræver ikke et kommuneplantillæg.

Reglerne er de samme for lokalplanlægning i områder, der allerede er kommuneplanlagt.

3.1.2 Lokalplan

KL påpeger, at der ikke er fuldstændig overensstemmelse mellem teksten, der beskriver lokalplanlægning på baggrund af en kommuneplan, hvor der allerede er sket en udpeging og situationen, hvor områder der er udsat for oversvømmelse og erosion, endnu ikke er udpeget i kommuneplanen.

KL ser gerne, at vejledningen belyser mulighederne for afværgeforanstaltninger uden for lokalplanområdet samt belyser mulighederne for afværgeforanstaltninger, der er til gavn for områder uden for lokalplanområdet.

KL og Ringkøbing-Skjern Kommune vil gerne vide, om et krav til en afværgeforanstaltning kan rumme andet end fysiske tiltag.

Kommentar

Vejledningstekstens afsnit om lokalplaner udarbejdet før og efter, der er sket en udpegning i kommuneplanen (side 14 og 15) skærpes med henblik på at tydeliggøre forskellene mellem før og efter, der er sket en udpegning i kommuneplanen af oversvømmelses- og erosionstruede områder.

*I en lokalplan for et område, der er udpeget i kommuneplanen som oversvømmelses- eller erosionstruet, er det ikke muligt at kræve, at der etableres en afværgeforanstaltning uden for lokalplanområdet. Det er dog muligt at forudsætte gennem en ibrugtagningstilladelse, at en afværgeforanstaltning uden for lokalområdet kan opfylde kravet om afværgeforanstaltning forudsat, at en ibrugtagningstilladelse sikrer, at afværgeforanstaltningen er etableret **før** lokalplanens område tages i brug.*

Afværgeforanstaltninger, der er til gavn for andre områder udenfor lokalplanens område, har ingen konsekvenser i planlovssammenhæng. Men iht. til kystbeskyttelsesloven og vandløbsloven vil de, som får fordel af afværgeforanstaltningen, kunne pålægges at skulle medfinansiere anlæg og drift af afværgeforanstaltningen efter det såkaldte nytteprincip.

Planloven giver ikke mulighed for, at en proces/organisation kan erstatte kravet om, at der skal etableres afværgeforanstaltninger i områder, der er udpeget som oversvømmelses- og erosionstruet.

3.1.3 Forhold til andre kommuner

Københavns Kommune savner en strategi eller plan på tværs af kommunegrænserne, der sikrer landskabelige sammenhænge. Kommunen forudser, at kysten kan komme til at se fragmenteret ud.

Syddansk universitet finder det uhensigtsmæssigt, at problemer og udgifter til afværgeforanstaltninger ifm. kystsikring kan forskydes til nabokommunen grundet den naturlige dynamik langs de danske kyster, som ikke kender kommunegrænser.

En borger anfører, at vejledningen ikke forholder sig til længere kyststrækninger på tværs af kommunegrænserne.

Kommentar

Kommunernes pligt til at redegøre for afværgeforanstaltningers eventuelle påvirkning på nabokommunerne har bl.a. til hensigt at fremme samarbejdet mellem kommunerne, men der er ikke krav landskabsstrategier på tværs af kommunegrænserne. Se også afsnittet om kommuneplanens redegørelse side 3 i dette notat.

3.1.4 Forhold til sektorlove

KL ser gerne et mere fyldigt afsnit om forholdet mellem planlovsændringen og vandløbsloven, kystbeskyttelsesloven og spildevandsloven. Eventuelt fremstillet skematisk. Gladsaxe Kommune ønsker, at vejledningen i højere grad uddyber planlovsændringens forhold til sektorloves eventuelle modstridende krav.

Kommentar

I planhierarkiet rangerer planloven generelt over sektorplaner (f.eks. spildevandsplan). I de tilfælde hvor der eksempelvis i en lokalplan stilles krav om etablering af en afværgeforanstaltning, der udløser et serviceniveau, der ligger over serviceniveauet i den gældende spildevandsplan, så vil en realisering af spildevandsplanen ikke kunne ske i strid med lokalplanens serviceniveau.

Kystbeskyttelsesloven kommer i spil ift. planloven i de tilfælde, hvor der i en lokalplan ønskes etablering af et kystbeskyttelses anlæg. Forud for etablering af kystbeskyttelses anlægget skal kommunerne give tilladelse til etablering i henhold til kystbeskyttelsesloven.

I næste version af vejledninger vil sammenhængen til sektorlovgivning blive uddybet nærmere.

3.2 Kortlægning og brug af data

3.2.1 Oversvømmelse

KL efterlyser nationale retningslinjer for det klimascenarie kommunerne anbefales at benytte ved kortlægning af oversvømmelses- og erosionsrisikoen. KL ser gerne, at staten melder et klimascenarie ud, og KL mener også, at kommunerne er voldsomt udfordret vedr. grundvandsdata, idet grundvandsdata i dag findes som gennemsnit i kvadrater på 500x500 m, hvilket kan være et større areal end et enkelt lokalplanområde. Herning Kommune vil foretrække, at klimaatlas leveres allerede i anden kvartal 2019 af hensyn til kommunes tidsplan for den kommende kommuneplanproces.

Ringkøbing-Skjern Kommune efterspørger et datagrundlag/model for ændring i grundvandsstand, samt at emnet efterfølgende indarbejdes i vejledningen. Esbjerg Kommune finder, at der er et stort behov for, at staten stiller mere udbyggede data til rådighed for grundvand og vandløb, end de data der er stillet til rådighed indtil nu.

Næstved Kommune vil gerne have uddybet sammenhængen til klimatilpasningsplanerne, og hvorvidt kommunen skal redegøre for, hvis der afviges fra klimatilpasningsplanerne i takt med, at nye data stilles til rådighed.

CO-industri peger på en række konkrete steder i teksten i vejledningen, hvor der står 'bør' i stedet for 'skal'. CO-industri er gerne, at dette ændres.

Kommentar

På baggrund af FNs klimapanel (IPCC) 5. hovedrapport, gives anbefaling til anvendelse af klimascenarier til forskellige planlægningshorisonter. Anbefalingen følges af en vejledning til anvendelse samt forståelse af scenarierne og de tilhørende usikkerheder. Vejledningen offentliggøres i 2018.

DMI oplyser, at det ikke er muligt med sikkerhed at fremskrive, hvordan klimaet ændrer sig, da man ikke kan sige med sikkerhed, hvordan udledningerne bliver. FN's klimapanel (IPCC) har fremlagt fire potentielle udledningsscenarioer, som beskriver atmosfærens sammensætning af drivhusgasser. Udledningsscenarioer er ikke det samme som forudsigelser af, hvordan klimaet bliver, men danner grundlaget for sådanne projektioner. Frem til 2050 er udledningsscenarioerne nogenlunde ens, men derefter er der stor forskel på, hvordan udviklingen bliver, afhængig af den reduktionsindsats der lægges i de kommende år. Det er derfor ikke muligt at udmelde ét scenarie, som er retvisende for en længere tidsperiode. Det er derfor nødvendigt, at man forholder sig til, hvad man skal bygge, og hvilken risiko man vil løbe, når man vælger scenarie. For planlægning og beslutninger, der kræver særlig robusthed, vil worst-case-analyser være essentielle, specielt for havstigninger.

DMI har oplyst, at tidsplanen for klimaAtlas er fastlagt i en politisk beslutningsproces. Det er desværre ikke muligt at fremskynde lancerings-tidspunktet, da der er tale om et stort og kompliceret arbejde med mange afhængigheder.

Styrelsen for dataforsyning og effektivitet oplyser, at der i regi af den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi 2016-2020 (Initiativ 6.1) arbejdes på at etablere en national kortlægning af dybden til det terrænnære grundvand og om risikoen for oversvømmelser fra vandløb. Der udvikles nye metoder til at forbedre modelleringen af de øvre terrænlag. Beregningerne forventes at være i en skala på 500 m, dog med mulighed for på et senere tidspunkt at øge detaljeringsgraden. Arbejdet forventes færdiggjort i løbet af 2020.

Ved udpegningen af oversvømmelses- og erosionstruede områder er det muligt at anvende den oversvømmelseskortlægning, der lå til grund for risikokortlægningen i klimatilpasningsplanerne fra 2013. Erosion indgik dog ikke i klimatilpasningsplanerne. I afsnittet om lokalplaner indsættes figur og tekst, der beskriver, at data fra klimatilpasningsplanerne kan anvendes ved udpegning af områder, der er truet af oversvømmelse. Det vil være hensigtsmæssigt at inddrage ny viden efterhånden, som den stilles til rådighed for kommunerne. I kommuneplanens redegørelse skal

kommunen redegøre for hvilket datagrundlag der er anvendt ved udpegningen.

I vejledningen står der "skal", hvis det er et krav i henhold til planloven, og "bør" hvis det ikke er et krav i planloven. Det er således ikke muligt at ændre "bør" til "skal".

3.2.2 Erosion

KL minder om, at nytteprincippet er bærende både i kystbeskyttelsesloven og vandløbsloven, hvilket indebærer, at foranstaltningerne betales af dem, der har nytte deraf. KL mener også, at der mangler en beskrivelse af, hvordan de berørte grundejere får indflydelse på valg af levetidshorisont for disse anlæg og at en beskrivelse af den stigende erosionsrate bør indgå blandt de oplysninger, som staten stiller til rådighed.

En borger mener, at eksempel 7 bør behandle hård kystbeskyttelse og ikke kun sandfodring.

Kommentar

Kystdirektoratet oplyser, at udgangspunktet efter kystbeskyttelsesloven er, at både borgere og kommuner kan rejse et kommunalt (kap. 1a) fællesprojekt, som omfatter afværgeforanstaltninger mod oversvømmelse og erosion. Efter kystbeskyttelsesloven har berørte grundejere indflydelse på valg af levetidshorisonten/planlægningshorisonten, enten ved at de berørte grundejere selv rejser projektet eller igennem den lovbundne høring og klagemulighed over tilladelsen, jf. kystbeskyttelsesloven.

Der er lovbundne høringsprocesser efter både planloven og kystbeskyttelsesloven. Høringsprocessen i planloven giver borgere mulighed for at kommentere eller komme med konkrete forslag til et planforslag. I forbindelse med den efterfølgende konkrete udnyttelse af planen giver høringsprocessen efter kystbeskyttelsesloven mulighed for at have indflydelse på den konkrete afværgeforanstaltning.

Kystdirektoratet oplyser, at staten vil stille oplysninger omkring stigende erosionsrater til rådighed, så snart disse foreligger.

Vejledningen fastsætter ikke konkrete kystbeskyttelsesmetoder. Kystdirektoratet udsender i efteråret 2018 en vejledning om kystteknik og kystbeskyttelsesmetoder.

3.3 Etablering af kystbeskyttelse uden tilvejebringelse af lokalplan

KL efterlyser, at væsentlighedskriteriet i § 13, stk. 8, uddybes, dvs. hvor lang tid er 'en væsentlig forsinkelse', hvad er 'særlige omstændigheder' og endelig, hvad er 'negativ betydning'?

Næstved Kommune vil gerne vide, om beslutningen om ikke at udarbejde en lokalplan kan påklages.

Træskibs Sammenslutning bemærker, at de er betænkelige ift. de nye paragraffer, der tillader kystbeskyttelse uden lokalplan og mener, at der bør holdes opsyn med, hvor ofte muligheden benyttes. Sammenslutningen savner også anvisninger på, hvordan udsatte havne sikres.

Kommentar

Der er ikke i forbindelse med udarbejdelse af planlovsændringen taget stilling til, hvor lang tid "en væsentlig forsinkelse" vil være. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at vurdere i det konkrete tilfælde, hvad en væsentlig forsinkelse er. I eksempel 12 er der givet et eksempel på, hvad "særlige omstændigheder" og en "væsentlig betydning" kan være.

Kommunalbestyrelsens beslutning om ikke at udarbejde en lokalplan for et kystsikringsanlæg kan påklages til planklagenævnet efter de generelle regler for klageret i forbindelse med kommunes planlægning, dvs. at der kan klages over retlige spørgsmål.

Erhvervsministeren agter at evaluere planlovsændringen 3 år efter lovens ikrafttrædelse, dvs. februar 2021. Sikring af havne ligger udenfor planlovens kompetenceområde.

3.4 Eksemplerne

KL ser gerne flere eksempler på, hvilke projekter der udløser krav om afværgeforanstaltninger, og hvilke der ikke gør. Ringkøbing -Skjern Kommune savner flere eksempler på afværgeforanstaltninger.

Sønderborg Kommune mener ikke, at det giver mening, at der i eksempel 10 og 11 nævnes mulighed for en dispensation fra en eksisterende lokalplan, idet der næsten aldrig gives dispensation fra formålsbestemmelsen i en lokalplan.

Landbrug og Fødevarer mener ikke, at kortet i eksempel 2 passer til teksten. Kortet viser et såkaldt 'blue spots'- oversvømmelseskort og ikke sandsynligheden for oversvømmelse fra både nedbør, kloak, vandløb, hav og stormflod, som teksten angiver.

Kommentar

I næste version af vejledningen i 2019 vil der indsættes en række nye eksempler, bl.a. på projekter der udløser krav om afværgeforanstaltninger.

Kystdirektoratet har oplyst, at de udsender en vejledning om kystteknik og kystbeskyttelsesmetoder i oktober 2018.

Det er korrekt, at der ikke kan gives dispensation fra formålsbestemmelsen i en eksisterende lokalplan. Dette giver anledning til justeringer i eksempel 10 og 11.

Det er korrekt, at der er uoverensstemmelse mellem kort og tekst i eksempel 2, hvilket rettes.

3.4 Øvrigt

Københavns universitet, Peter Pagh savner, så vidt han kan vurdere, en miljøvurdering af vejledningen jf. EU domstolens seneste domme om SMV direktivet. Peter Pagh savner som minimum en forklaring på, hvorfor vejledningen ikke er miljøvurderet.

Syddansk universitet, Jane J. Liburd mangler betragtninger om, hvordan 'hård kystsikring' kan kombineres med multifunktionelle strukturer f.eks. som både kystsikring og rekreative formål.

Dansk Kystturisme peger på, at vejledningen med fordel kan give inspiration og rådgivning i forhold til klima/kystsikring og rekreative oplevelser eller turismerelaterede servicefaciliteter.

Danske Handikaporganisationer peger på, at afværgeforanstaltninger ifm. bygninger skal sikres adgang for alle - her også handikappede - og at dette indskrives i vejledningen.

Kommentar

Det er Erhvervsstyrelsens vurdering, at vejledningen ikke skal miljøvurderes, idet den ikke indeholder mere eller stiller yderligere krav end de retsakter, som vejledningen handler om, herunder planloven. Det er endvidere Erhvervsstyrelsens vurdering, at vejledningen hverken har eller vil blive tillagt nogen retskildeværdi. Vejledningen skal således betragtes som en støtte for kommunerne til at forstå planlovens forskellige regler og samspillet med andre regler og data.

I næste version af vejledningen påtænkes det at indsætte eksempler på kystsikringsanlæg, der har rekreative funktioner.

Handicapadgang til reguleres via bygningsreglementet og er uden for planlovens reguleringsområde. Men det er altid vigtig at indtænke handicapadgang i alle relevante sammenhænge.

4. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.

Danske Regioner Kommunernes Landsforening

Alle kommuner (alfabetisk): Københavns Kommune Albertslund Kommune Allerød Kommune Assens Kommune Ballerup Kommune Billund Kommune Bornholms Kommune Brøndby Kommune Brønderslev Kommune Dragør Kommune Egedal Kommune Esbjerg Kommune Fanø Kommune Favrskov Kommune Faxe Kommune Fredensborg

Kommune Fredericia Kommune Frederiksberg Kommune Frederikshavn
 Kommune Frederikssund Kommune Furesø Kommune Faaborg-Midtfyn
 Kommune Gentofte Kommune Gladsaxe Kommune Glostrup Kommune
 Greve Kommune Gribskov Kommune Guldborgsund Kommune Hader-
 slev Kommune Halsnæs Kommune Hedensted Kommune Helsingør
 Kommune Herlev Kommune Herning Kommune Hillerød Kommune
 Hjørring Kommune Holbæk Kommune Holstebro Kommune Horsens
 Kommune Hvidovre Kommune Høje-Taastrup Kommune Hørsholm
 Kommune Ikast-Brande Kommune Ishøj Kommune Jammerbugt Kom-
 mune Kalundborg Kommune Kerteminde Kommune Kolding Kommune
 Køge Kommune Langeland Kommune Lejre Kommune Lemvig Kom-
 mune Lolland Kommune Lyngby-Taarbæk Kommune Læse Kommune
 Mariagerfjord Kommune Middelfart Kommune Morsø Kommune Nord-
 djurs Kommune Nordfyns Kommune Nyborg Kommune Næstved
 Kommune Odder Kommune Odense Kommune Odsherred Kommune
 Randers Kommune Rebild Kommune Ringkøbing-Skjern Kommune
 Ringsted Kommune Roskilde Kommune Rudersdal Kommune Rødovre
 Kommune Samsø Kommune Silkeborg Kommune Skanderborg Kom-
 mune Skive Kommune Slagelse Kommune Solrød Kommune Sorø
 Kommune Stevns Kommune Struer Kommune Svendborg Kommune
 Syddjurs Kommune Sønderborg Kommune Thisted Kommune Tønder
 Kommune Tårnby Kommune Vallensbæk Kommune Varde Kommune
 Vejen Kommune Vejle Kommune Vesthimmerlands Kommune Viborg
 Kommune Vordingborg Kommune Ærø Kommune Aabenraa Kommune
 Aalborg Kommune Århus Kommune

Foreninger, organisationer m.v. 3F – Fagligt Fælles Forbund 3F Sø-
 mændene 92-gruppen Aalborg Lufthavn Aarhus Lufthavn Advokatfir-
 maet Henning Moritzen Advokatrådet/Advokatsamfundet Akademiker-
 nes Centralorganisation Akademirådet Akademiet for de tekniske viden-
 skaber Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation Akademisk Arki-
 tektforening Arbejdsgiverne Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Arkitekt-
 foreningen "Antenne-, Sattelit- og Kabel-tv-branchens Fællesorganisati-
 on (ASK)" Asfaltindustrien ATV – Akademiet for de Tekniske Viden-
 skaber Batteriforeningen Bekæmpelsesmiddelrådets medlemmer Benzin-
 forhandlerne Fælles repræsentation Biokemisk Forening ved Vivian
 Dyrup Juhl Biologiforbundet "Færgerederierne (tidl. Bilfærgernes Rede-
 riforening)" Bornholmstrafikken Holding A/S Foreningen Biogas BL –
 Danmarks almene Boliger Brancheforeningen Dansk Luftfart Branchen
 Forbruger-Elektronik (BFE) Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord
 Brancheforeningen SPT Bryggeriforeningen By & Havn "BYFO – For-
 eningen for ejere af private fredede ejendomme i Danmark" Bygherre-
 foreningen Byggeskadefonden Byggesocietetet Bygningskultur Dan-
 mark Bæredygtigt Landbrug Canal Digital Danmark A/S Campingrådet
 Center for Fiskeri Centralorganisationen 2010 "Centralorganisationen af
 industriansatte i Danmark (CO-industri)" Centralorganisationernes Fæl-
 lesudvalg (CFU) Coop Danmark COWI DAKOFA (Dansk Kompeten-
 cecenter for Affald) Danish Airline Pilots Association Danish Seafood

Association Danmarks Apotekerforening Danmarks Cykel Union Danmarks Farve- og Limindustri Danmarks Fiskeriforening Danmarks Frie AutoCampere Danmarks Fritidssejler Union Danmarks Idrætsforbund Danmarks Jægerforbund Danmarks Naturfredningsforening Danske Rederier Danmarks Skibsmæglerforening Danmarks Sportsfiskerforbund Danmarks Vindmølleforening Danmarks Vækstråd DANSAM Dansk Affaldforening Dansk Akvakultur Dansk Amatørfiskerforening Dansk Arbejdsgiverforening Dansk Autogenbrug Dansk Automobil Sports Union (DASU) Dansk Bilbrancheråd Dansk Blindesamfund Dansk Botanisk forening Dansk Byggeri Dansk Bygningsinspektørforening Dansk Byplanlaboratorium Dansk Camping Union Dansk Cyklistforbund Dansk Detail Dansk Ejendomsmæglerforening Dansk Energi Dansk Energi Branche­forening Dansk Entomologisk Forening Dansk Erhverv Dansk ErhvervsFremme Dansk Fjernvarme Dansk Firmaidræt Dansk Flyvelederforening Dansk Fritidsfiskerforbund Dansk Fåreavl Dansk Gartneri Dansk Industri Dansk Journalistforbund Dansk Kano- og Kajak Forbund Dansk Kyst- og Naturturisme Dansk Juletræsdyrkerforening Dansk Jægerforbund Dansk Landboudom Dansk Landbrugsrådgivning (DLBR) Dansk Land- og Strandjagt Dansk Landskabsarkitektforening Dansk Magisterforening Dansk Metal Dansk Miljøteknologi Dansk Mode og Textil Dansk Navigatørforening Dansk Ornitologisk Forening Dansk Pattedyrforening Dansk Pelsdyravlerforening Dansk Planteværn Dansk producentansvarssystem (DPA-System) Dansk Retspolitisk Forening Dansk Sejlunion Dansk skovforening Dansk Solvarme Forening Dansk Sportsdykker Forbund Dansk Supermarked I/S Dansk Standard Dansk Transport og Logistik Dansk Træforening Dansk Træinformation Dansk Vand- og Spildevandsforening Dansk Vandrelaug Danske Advokater Danske Anlægsgartnere Danske Arkitektvirksomheder Danske Boligadvokater Danske Dagblades Forening Danske Døves Landsforbund Danske Falkejagtklub Danske Handicaporganisationer Danske Havne Danske Havnevirksomheder Danske Kloakmestre Danske landskabsarkitekter Danske Lodser Danske Maritime Danske Maskinstationer og Entreprenører Danske Mediers Danske Museer (ODM) Danske Overfladebehandlere Danske Revisorer Danske Råstoffer Danske Specialmedier Danske Speditører Danske Svineproducenter Danske træindustrier Danske Tursejlere Danske Udlejere Danske Vandløb DanWEC DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi De Danske Skytteforeninger De Danske Frie Autocampere De Samvirkende Købmænd DELTA Den Danske dommerforening Den Danske Dyrlægeforening Den Danske Landinspektørforening Den Danske Nationalkomité for Geologi Det Centrale Handicapråd Det Danske Fjerkræråd "Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning – KOORA" Det Ny Public Serviceraad Det Økologiske Råd Det Økonomiske Råd DGI DHI DI Transport DJØF DKCPC (Danish Cable Protection Committee) DOF Dk4 DR, att.: DR Jura, Politik og Strategi Dykkerfirmaernes Branche­forening Dyrenes Beskyttelse EHS Foreningen af el-overfølsomme Erhvervsflyvningens Sammenslutning Ejendomsforeningen Danmark Elre-

tur Energinet.dk Energi- og Olieforum.dk EnviNa Erhvervslejernes
 Landsorganisation og Storkøbenhavns Erhvervslejer Forening Esbjerg
 Lufthavn FAB – Foreningen af byplanlæggere Fag og Arbejde (FOA)
 Feriehusudlejernes Brancheforening Ferskvandsfiskeriforeningen Fi-
 nanssektorens Arbejdsgiverforening Finansrådet Fiskeriets Arbejds-
 miljøråd Forbrugerrådet Forbundet arkitekter og designere FORCE Techno-
 logy Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark Foreningen
 Bevaringsværdige Bygninger Foreningen af Bæredygtige Byer og Byg-
 ninger Foreningen af Danske Biologer Foreningen af Danske Brøndbo-
 rere Foreningen af Danske Interaktive medier (FDIM) Foreningen af
 Danske Kraftvarmeværker Foreningen af Danske Privathavne Forenin-
 gen af Forlystelsesparker i Danmark "Foreningen af Fredningsnævns-
 formænd i Danmark og disses suppleanter" Foreningen af Lystbådehav-
 ne i Danmark "Foreningen af Miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det
 offentlige (EnviNa)" Foreningen af Rådgivende Ingeniører Foreningen
 Danske Olieberedskabslagre Foreningen for Dansk Internet Handel For-
 eningen for Skånsomt Kystfiskeri Foreningen Vandværker i Danmark
 Foreningen Digitale Publicister "Foreningen for Danmarks Fiskemelog
 Fiskeolieindustri" Foreningen Ugeaviserne Forsikring og Pension Fri-
 luftsrådet Fritidshusejernes Landsforening FTVS – fællesrådet for tv-
 sendesamvirker i Danmark Funktionærernes og Tjenestemændenes Fæl-
 lesråd Færgesekretariatet GEUS GI – Genvindingsindustrien Godkendt
 Teknologisk Service – GTS Gold FM/Klassisk FM ApS Grakom Green
 Network Greenpeace Danmark Grønne Familier Havbrugsgruppen He-
 deDanmark Hedeselskabet Herregårdsjægerne HK Handel HK Danmark
 HK-Kommunal HOFOR HORESTA Høreforeningen Håndværksrådet
 Ingeniørforeningen IDA Institut for Center Planlægning, ICP A/S Insti-
 tut for menneskerettigheder International Transport Danmark (ITD) I/S
 DIGI-TV ITEK Kalk- og Teglværksforeningen Kanal Hovedstaden, Ka-
 nal 23 Kolonihaveforbundet Komiteen Bæredygtig Kystkultur Konpa
 Kommunalteknisk Chefforening Kommunekemi A/S KIMO Danmark
 Klagenævnet for Ejendomsformidling Kyst, Land & Fjord Københavns
 Kommune – Center for byudvikling Københavns Lufthavne A/S Land-
 brug & Fødevarer LandBoUngdom Landdistrikternes Fællesråd Lands-
 foreningen af Danske Mælkeproducenter Landsforeningen af Landsby-
 samfund Landsforeningen Danske Fugleforeninger Landsforeningen for
 Bygnings- og Landskabskultur Landsforeningen for Gylleramte Lands-
 foreningen, Landsbyerne i Danmark Landsforeningen Levende Hav
 Landsforeningen Praktisk Økologi Landsforeningen Ældre Sagen LO
 Lodstilsynet Lejernes Landsorganisation i Danmark Lægemiddelindu-
 striforeningen (LIF) Lægeforeningen Lønmodtagernes Dyrtidsfond Nor-
 dicom Maskinmestrenes Forening Mejeriforeningen Metroselskabet I/S
 Miljøbevægelsen NOAH Miljøpartiet de Grønne Mobilselskabet 3 Mo-
 esgaard Museum "MORTALIN Brancheforeningen for kommunal ska-
 dedyrsbekæmpelse" MTG A/S Mærsk olie & Gas A/S Nationalpark
 Thy, sekretariatet Nationalpark Mols Bjerge, sekretariatet Nationalpark
 Vadehavet, sekretariatet Nationalpark Skjoldungernes Land Natur og
 Ungdom Naviair Nordisk konservatorforbund Novo Nordisk A/S Of-

fentlige Ansattes Organisation Olie Gas Danmark Parcelhusejernes Landsforening Partnerskabet for Bølgekraft Praktiserende Landinspektørers Forening Radiotelegrafistforeningen af 1917 Radio 100FM Rambøll Danmark RealDania Realkreditforeningen Realkreditankenævnet Realkreditrådet ReturBat Rådet for Sikker Trafik Rådet for Større Badesikkerhed Sammenslutningen af Danske Småøer Sammenslutningen af mindre Erhvervsfartøjer Skovdyrkerforeningerne Skov & Landskab (Københavns Universitet) Småskovforeningen Danmark Småøernes Færgeselskaber Spildevandsteknisk Forening Statens Byggeforskningsinstitut (Aalborg Universitet) Stofa A/S Strandingsmuseum St George Sund & Bælt Søfartens Arbejds miljøråd Søfartens Ledere Sønderborg Lufthavn Søspejderne – Det Danske Spejderkorps TDC Teknologirådet Teknologisk Institut Telekommunikationsindustrien Telenor Trolle Advokatfirma Træskibssammenslutningen Turisterhvervets Samarbejdsforum TV Midt Vest TV Syd TV 2 Bornholm TV 2/Danmark A/S TV 2/Fyn TV 2/Lorry TV 2/Nord TV 2/Øst TV 2/Østjylland TV 3 A/S Uniscrap Verdensnaturfonden (WWF) Verdens Skove Viasat Vikingeskibsmuseet Vildtforvaltningsrådet Vindmølleindustrien Visit Denmark WAOO WWF Verdensnaturfonden YOUSEE Ældresagen Økologisk Landsforening Ørsted Ålborg Portland

Uddannelsesinstitutioner og professorer Aalborg Universitet Aarhus Universitet Arkitektskolen i Århus Danmarks Medie- og Journalisthøjskole Danmarks Tekniske Universitet Ellen Margrethe Basse, Aarhus Universitet Helle Tegner Anker, Københavns Universitet Kunstakademiets Arkitektskole Københavns Universitet Peter Pagh, Københavns Universitet RUC – Roskilde Universitetscenter Syddansk Universitet